

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM
2016-08-05
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
9410-16

SÖKANDE

VENT projekt Stockholm AB, 556348-5126
Fraktflygargatan 5
128 30 Skarpnäck

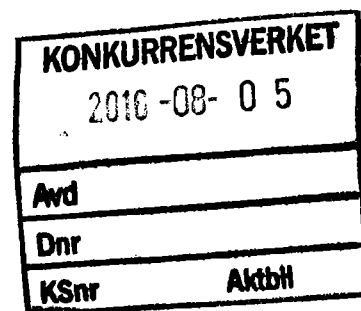
MOTPART

Södertörns brandförvarsförbund

Ombud: Advokaterna John Hane och Hampus Ek
Foyen Advokatfirma KB
Box 7229
103 89 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 748579

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Södertörns Brandförsvarsförbund (SBFF) genomför en upphandling benämnd *Haninge brandstation ombyggnad*. Upphandlingen, som genomförs som ett förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU), omfattar fem entreprenaddelar. Av tilldelningsbeslut daterat den 28 april 2016 framgår att Södertörns Brandförsvarsförbund har för avsikt att för de olika entreprenaddelarna i upphandlingen träffa avtal med andra leverantörer än VENT projekt Stockholm AB (VENT).

VENT ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. I AFB.52 i förfrågningsunderlaget har det i punkterna 4 och 5 uppställts krav på att entreprenören ska ha ett kvalitets/miljöledningssystem som följer kraven i ISO 9001/14001. Vidare har det uppställts krav på att dessa system ska vara föremål för revision av tredje part. Detta skapar en moment 22-situation, eftersom inget certifieringsorgan är villigt att revidera ett av entreprenören upprättat kvalitets/miljöledningssystem som inte är ISO-certifierat. De aktuella kraven utgör vidare en konkurrensbegränsning. (Ab 15:) Det som anges i AFB.52 om extern revision borde i stället kunna utföras av den av beställaren externt utsedda kvalitets- och miljöansvarige.

SBFF bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande.

Risk för skada

Av utvärderingsprotokollet framgår att ett annat bolag som uteslutits på samma grund som VENT hade en lägre jämförelsesumma än VENT. Detta innebär att VENT inte skulle ha tilldelats kontraktet även om SBFF bortsåg från kravet på extern revision. VENT lider därmed ingen skada till följd av

det ifrågasatta kravet och bolagets ansökan ska redan på grund härav lämnas utan bifall.

SBFF har inte agerat i strid med LOU

I de administrativa föreskrifterna och dess kod AFB.52 har i punkterna 4 och 5 angetts följande.

Entreprenören ska ha ett kvalitetsledningssystem som följer kraven i ISO 9001 eller likvärdigt. Med likvärdighet avses att kvalitetssystemet är föremål för extern revision av tredje part.

Entreprenören ska ha ett miljöledningssystem som följer kraven i ISO 14001 eller likvärdigt. Med likvärdighet avses att miljöledningssystemet är föremål för extern revision av tredje part.

Proportionalitetsprincipen innebär att en upphandlande myndighet får ställa sådana krav som är nödvändiga och lämpliga med avseende på de mål som eftersträvas med ställt krav. SBFF har ansett att krav på ISO-certifiering eller likvärdigt skulle innebära att kraven sattes för högt i upphandlingen. SBFF ville därför öppna upphandlingen för anbudsgivare med andra typer av ledningssystem (t.ex. BF9K, FR2000 och EMAS) samt även egna ledningssystem. Den tillåtande linjen avsåg dock inte att tillåta vilka system som helst. Kravet skulle avse reella system som anbudsgivarna också tillämpade i praktiken. Kraven, så som de har utformats, har varit nödvändiga och lämpliga med tanke på vad SBFF eftersträvat med desamma.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Aktuella bestämmelser

1 kap. 9 § LOU har följande lydelse. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt ge-

nomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska kunna förordna om ingripande enligt LOU är att det skett en överträdelse mot LOU samt att detta medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada. VENT har i målet gjort gällande att de krav som uppställts avseende tredjepartsrevision av kvalitets- och miljöledningssystem inte har varit nödvändiga och att upphandlingen därför ska göras om. SBFF, som har bestritt att upphandlingen skett i strid med LOU, har även invänt att VENT inte skulle tilldelats kontrakt även om SBFF bortsåg från kravet på extern revision. VENT har inte bemött detta påstående. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund härav att VENT inte kan anses ha visat att bolaget har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av de påstådda bristerna i upphandlingen (jfr RÅ 2013 ref 53). Vid sådant för hållande anser förvaltningsrätten att det saknas förutsättningar för ingripande enligt LOU, varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Charlotte Hedberg

Rådman

Carina Westin har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.